

OLIMPIADA DE CHIMIE – etapa județeană
27 februarie 2016

BAREM DE EVALUARE - Clasa a VIII-a

Subiectul I.....20 puncte

A. ....8 puncte

- raționament corect pentru determinarea masei molare a alaunului ..... 2 puncte
- calcularea masei molare a alaunului $M = 474 \text{ g/mol}$ ..... 1 punct
- raționament corect pentru determinarea numărului de molecule de apă de cristalizare ... 2 puncte
- calcularea numărului de molecule de apă de cristalizare ($n = 12$)..... 1 punct
- determinarea masei atomice a M^{III} (27 g/mol de atomi) și identificarea metalului (Al) .. 1 punct
- scrierea formulei chimice a alaunului ($\text{KAl}(\text{SO}_4)_2 \cdot 12\text{H}_2\text{O}$)..... 1 punct

B. ....12 puncte

- a) - calcularea masei de cupru care a coclit: $m_{\text{Cu}} = 0,8 \text{ t} = 800 \text{ kg}$ ..... 1 punct
- calcularea masei de cocleală: $m_{\text{cocleală}} = 1303 \text{ kg} = 1,303 \text{ t}$ ..... 4 puncte
- b) - calcularea masei finale a statuii după coclire: $m_{\text{final}} = 225,503 \text{ t}$ ..... 2 puncte
- c) - solubilizarea coclelii cu o soluție de HCl ..... 1 punct
- soluția diluată de HCl va reacționa cu stratul de cocleală, dar nu și cu metalul (Cu) din care este confecționată statuia ..... 1 punct
- scrierea ecuațiilor chimice dintre HCl și CuO; HCl și $\text{Cu}(\text{OH})_2$; HCl și CuCO_3 ..... 3 puncte

Subiectul II.....25 puncte

1. ....15 puncte

- a) - determinarea substanței A (A - KClO_3)..... 1 punct
- determinarea celorlalte substanțe din schemă:
a – KCl; b – O_2 ; d – C; e – CO_2 ; f – H_2O_2 ; g – H_2O ; h – Ca; i – CaO; j – $\text{Ca}(\text{OH})_2$;
k – CaCO_3 ; l – Cl_2 ; m - CaOCl_2 ; (12x0,5 puncte) ..... 6 puncte
- scrierea ecuațiilor reacțiilor chimice 10 x 0,5 puncte ..... 5 puncte
- b) - indicarea importanței practice a celor 4 reacții (4 x 0,5 puncte) ..... 2 puncte
- c) - indicarea utilizării substanței **m** (decolorant, dezinfectant, oxidant)..... 1 punct

2. ....10 puncte

- a) - scrierea ecuației reacției chimice ..... 0,5 puncte
- b) - raționament corect pentru determinarea masei de Zn reacționat și a masei de Cu depus ..... 3 puncte
- determinarea prin calcul a masei de Zn reacționat și a masei de Cu depus
($m_{\text{Zn reacționat}} = 6,5 \text{ g}$; $m_{\text{Cu depus}} = 6,4 \text{ g}$) ..... 1 punct
- masa plăcuței după uscare: 9,9 g (3,5 g Zn și 6,4 g Cu) ..... 1 punct
- compoziția procentuală masică a plăcuței după uscare: Zn – 35,35%; Cu – 64,65% 0,5 puncte
- c) - calcularea masei de CuSO_4 consumată în reacție ($m_{\text{CuSO}_4} = 16\text{g}$) ..... 1 punct
- calcularea masei de soluție de CuSO_4 consumată în reacție ($m_{\text{CuSO}_4} = 100\text{g}$)..... 0,5 puncte
- calcularea masei de cristalohidrat de piatră vântă ($\text{CuSO}_4 \cdot 5 \text{H}_2\text{O}$) $m = 25\text{g}$ ..... 1 punct
- calcularea masei de apă ($m_{\text{apă}} = 75\text{g}$)..... 1 punct
- calcularea volumului de apă ($V_{\text{apă}} = 75 \text{ mL}$)..... 0,5 puncte

Subiectul III..... 25 puncte

- a) - în condițiile precizate în enunțul problemei au loc următoarele reacții chimice:
$2\text{Al} + \text{Fe}_2\text{O}_3 \rightarrow \text{Al}_2\text{O}_3 + 2\text{Fe}\downarrow$; (procedeul aluminotermic de sudare)	2 puncte
$\text{Al} + \text{NaOH} + 3\text{H}_2\text{O} \rightarrow \text{Na}[\text{Al}(\text{OH})_4] + 3/2 \text{H}_2\uparrow$	1 punct
$\text{Fe} + 2\text{HCl} \rightarrow \text{FeCl}_2 + \text{H}_2\uparrow$	0,5 puncte
$2\text{Al} + 6\text{HCl} \rightarrow 2\text{AlCl}_3 + 3\text{H}_2\uparrow$	0,5 puncte
- b) În condițiile de reacție, Al_2O_3 nu poate reacționa cu soluția de sodă caustică, deci există un exces de Al care va reacționa cu NaOH, degajând hidrogen
m Al exces = 2,7 g	3 puncte
m Fe = 22,4 g	3 puncte
m Al reacționat în procesul de aluminotermie = 10,8 g și m Fe_2O_3 = 32 g	4 puncte
m Al total = 13,5 g;.....	1 punct
m amestec inițial = 45,5 g	1 punct
compoziție procentuală masică: 70,32 % Fe_2O_3 și 29,68 % Al	1 punct
compoziție procentuală molară: 28,57 % Fe_2O_3 și 71,43 % Al	1 punct
- c) scrierea ecuației reacției chimice .....
determinarea masei de sodă caustică ($m_d = 4$ g)	1 punct
calcularea masei de sodiu introdusă în reacție m = 2,3 g	2 puncte
calcularea masei de soluție $m_s = 32,2$ g	2 puncte
calcularea concentrației procentuale masice a soluției de sodă caustică c = 12,42 %	1 punct

Subiectul IV..... 30 puncte

- a) scrierea ecuațiilor reacțiilor chimice și precizarea rolului acidului sulfuric în reacțiile chimice, pe baza proceselor redox .....
b) calcularea masei soluției de acid sulfuric $m_s = 122,5$ g	6 puncte
calcularea masei de acid sulfuric $m_d = 98$ g	1 punct
raționament corect pentru calculul lui "x"	1 punct
calcularea valorii lui "x" ($x = 3,36$ g cărbune)	6 puncte
c) raționament corect pentru volumul gazos V	4 puncte
calculul volumului amestecului gazos ($V_{\text{amestec gazos}} = 16,464$ L).....	4 puncte
d) raționament corect al calculului masei de oleum	2 puncte
calcularea masei de oleum cu 10 % SO_3 liber ($m = 74,88$ g oleum cu 10 % SO_3).....	3 puncte
	3 puncte

Orice variantă corectă de rezolvare se punctează corespunzător.

Barem elaborat de GULUȚĂ Nadia, profesor la Școala Gimnazială "Ștefan cel Mare" Botoșani